Zakończono śledztwo w sprawie zbrodni niemieckich w Litomierzycach

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu postanowieniem z dnia 14.07.2017 r. umorzyła śledztwo S. 39.2015.Zn w sprawie zbrodni nazistowskich stanowiących zbrodnie przeciwko ludzkości popełnionych w okresie pomiędzy 31.05.1944 roku a 8.05.1945 roku w niemieckim obozie pracy i podziemnej fabryce „Richard" w Litomierzycach przez członków sztabu dowodzenia SS B5, komendantury, administracji, służby medycznej i wartowniczej, więźniów funkcyjnych obozu KL Leitmeritz i innych nieustalonych funkcjonariuszy hitlerowskich poprzez pozbawienie wolności w tymże obozie około dziewięciu tysięcy osób narodowości polskiej, przetrzymywanie pokrzywdzonych w ciężkich warunkach bytowych, znęcanie się, egzekucje, zmuszanie do pracy ponad siły, reglamentację żywności, pozbawienie opieki medycznej i w ten sposób stworzenie warunków grożących biologicznym wyniszczeniem, w wyniku czego nastąpił zgon bliżej nieustalonej ilości więźniów polskich, co stanowiło element nazistowskiej polityki eksterminacyjnej mającej na celu wyniszczenie Polaków jako grupy narodowej tj. o przestępstwa z art. 1 pkt 1 Dekretu o wymiarze kary dla faszystowsko – hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz. U. Nr 69 z 1946 roku poz. 377) w zw. z art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 roku poz. 1575) i inne.

Śledztwo zostało umorzone z uwagi na śmierć Wernera M., Alfonsa K., Kurta S., Ernsta von B., Karla Wilhelma V., Alberta H., Benno B., Kurta P., Karla O., Hansa Joachima G., Willi J., Hansa H., Hugo B., Ericha von B., Alfreda B., Hermanna F., Emila F., Heinricha Janssena J., Hermanna K., Hermanna K., Artura M., Richarda N., Hansa Richarda O., Rudolfa R., Alberta R., Waltera S., Corneliusa S., Wilhelma S., Simona T., Ericha T. oraz Franza Josefa W., w odniesieniu do Henryka M. przez wzgląd na fakt, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone, natomiast w pozostałym zakresie wobec niewykrycia sprawców.

Postępowanie karne, w ramach którego korzystano w szczególności z zeznań świadków, zachowanych materiałów archiwalnych, międzynarodowej pomocy prawnej, opracowań i publikacji historycznych pozwoliło na ustalenie następujących okoliczności.

W czeskich Litomierzycach (*Leitmeritz / Litoměrice*), które począwszy od aneksji Kraju Sudetów jesienią 1938 roku, należały do Rzeszy Niemieckiej, utworzono największy podobóz obozu koncentracyjnego Flossenbürg; miał on stanowić rezerwuar niewolniczej siły roboczej dla planowanej i rozbudowywanej w pobliskim masywie Bidnice podziemnej

fabryki zbrojeniowej, której nadano kryptonim „Richard". Rozbudowa sieci podziemnych tuneli w dawnej kopalni wapieni oraz prace w produkcji zbrojeniowej podlegały Głównemu Urzędowi Gospodarki i Administracji SS. Za warunki panujące w obozie odpowiadała natomiast tamtejsza komendantura i administracja.

Właściwy obóz powstał w dniu 31.05.1944 roku wraz z przybyciem pierwszego transportu więźniów z KL Gross-Rosen. Na potrzeby ich zakwaterowania zaadaptowano w prymitywny sposób zabudowania gospodarcze byłych koszar armii austriackiej. W katastrofalnych warunkach bytowych dochodziło masowo do zgonów stłoczonych w barakach więźniów. Wysoką śmiertelność potęgowały: wykonywana w warunkach terroru mordercza praca, chroniczne niedożywienie, epidemie i brak elementarnej opieki medycznej. W kulminacyjnym okresie – od grudnia 1944 do lutego 1945 roku ilość zgonów osiągnęła apogeum, dochodząc średnio do 30 osób dziennie.

Szacuje się, że przez KL Leitmeritz przeszło ogółem około 18000 więźniów (wliczając 770 kobiet), w tym blisko 9000 obywateli polskich, w dużej mierze aresztowanych w związku z wybuchem Powstania Warszawskiego, przywożonych transportami z Oświęcimia, Gross-Rosen, Dachau i Flossenbürga. Według obliczeń szacunkowych, w Leitmeritz zmarło łącznie 4500 więźniów. Ilość Polaków, którzy ponieśli tam śmierć nie została dokładnie ustalona, można jednak zakładać, że wynosi ona około połowy tej liczby.

Obóz zlikwidowano dopiero w dniach 6-8.05.1945 roku, zwalniając grupami pozostałych tam więźniów. Podziemne sztolnie zaminowano. Wkraczające w dniu 9.05.1945 roku jednostki sowieckie zastały na terenie obozu około 1200 chorych, niezdolnych do marszu więźniów. Był to zatem ostatni niemiecki obóz koncentracyjny istniejący na terenie okupowanej Europy.

Pouczenie: odpis postanowienia o umorzeniu śledztwa wraz z uzasadnieniem dostępny jest w sekretariacie Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu ul. Rolna 45 a, pok. 103. Odpis postanowienia można odebrać osobiście lub złożyć wniosek o doręczenie odpisu postanowienia w terminie 7 dni od ukazania się ogłoszenia. Pokrzywdzonemu oraz instytucji wymienionej w art. 305 § 4 kpk przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1a i 1b oraz art. 465 § 2 kpk). Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 oraz art. 460 kpk).

Naczelnik
Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Poznaniu

Sylwester Napieralski
prokurator